

prof. dr hab. Marek Ćwiklicki
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

RECENZJA
rozprawy doktorskiej mgr Mai Fojud
pt. „Metoda wspomagająca proces podejmowania decyzji zarządczych w
miastach średnich w Polsce” napisanej pod kierunkiem naukowym dr hab.
Arkadiusza Borowca, prof. UEP

Informacje formalne

- Przedmiotem recenzji jest rozprawa doktorska mgr Mai Fojud pt. „Metoda wspomagająca proces podejmowania decyzji zarządczych w miastach średnich w Polsce” napisanej pod kierunkiem naukowym dr hab. dr hab. Arkadiusza Borowca, prof. UEP.
- Podstawą formalną do sporządzenia recenzji pracy doktorskiej jest uchwała Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Poznańskiej z dnia 20 maja 2024 r. powołująca mnie na recenzenta, o czym zostałem poinformowany pismem dr hab. Hanny Włodarkiewicz-Klimek, Dziekana Wydziału Inżynierii Zarządzania Politechniki Poznańskiej z dnia 22 maja 2024 r.
- Rozprawa jest przygotowana w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

1. Ocena doboru problematyki badawczej i tematu rozprawy

Mgr Maja Fojud wybrała zagadnienie wspomagania decyzji przez zarządzających średnimi miastami na podstawie oceny jakości życia i jakości zarządzania publicznego, z wykorzystaniem oceny wskaźnikowej. Jako uzasadnienie podaje się brak „holistycznego podejścia opartego na wiedzy w procesie zarządzania miastami oraz w procesie podejmowania decyzji zarządczych” (s. 11). Doktorantka argumentuje, że miasta średniej wielkości jako te zagrożone wykluczeniem (s. 7, choć nie podano o jakie wykluczenie chodzi) stanowią ważny element w strategii rozwoju kraju ze względu na rozwój policentryczny państwa. Uzasadnienie to dobrze wyjaśnia dlaczego ta grupa podmiotów administracji samorządowej jest istotna dla funkcjonowania państwa. Przyjmuje się, że sytuacja ekonomiczno-społeczna tych miast może wpływać na jakość życia. Jednak do jej oceny potrzebne są dane, których brakuje w oficjalnych statystykach. Z przedstawionego uzasadnienia wynika, że obraz jakości życia jaki można otrzymać z cząstkowych analiz nie jest pełny, a zatem i decyzje poprawiające stan nie zawsze muszą być trafione. Jednakże ten wątek nie został w pełni wykazany w rozprawie poprzez identyfikację luki między danymi będącymi w posiadaniu zarządzających miastami, na które składają się dane gromadzone na potrzeby GUS, ale także mogą być zbierane indywidualnie, a danymi dotyczącymi całościowego funkcjonowania miasta. W szczególności dotyczy to faktycznego zapotrzebowania na posiadanie jednej agregatywnej miary wobec obszarowych analiz, które są niezbędne dla głównych zadań samorządu terytorialnego. Podsumowując, stwierdzam, że problematyka rozprawy jest istotna i aktualna, a sformułowany problem badawczy ma

znaczenie dla pracy zarządzających miastami, co lokuje rozważania w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości.

2. Ocena układu pracy

Całość pracy liczy 264 stron, do której dołączono płytę CD z tabelami obliczeniowymi. Zasadnicza część rozprawy wynosi 200 stron. Układ pracy jest typowy dla prac teoretyczno-empirycznych. Dwa rozdziały o szczegółowej strukturze wewnętrznej wprowadzają wątki terminologiczno-definicyjne związane z zarządzaniem publicznym i jakością życia. Rozdział 3 przedstawia wyniki badań własnych, a rozdział 4 – zawiera prezentację metody wspomagającej proces podejmowania decyzji zarządczych w miastach średnich w Polsce, co dosłownie przywołuje tytuł rozprawy i nie jest poprawne pod względem zróżnicowania nazw dla elementów cząstkowych tworzących strukturę pracy. Podział na podrozdziały odpowiedni, kolejność ich właściwa dla przyjętego toku rozumowania. Brakuje wyróżnienia rozdziału, sekcji metoda badawcza. W rozdziale 3 opisy metody badawczej są osobno opisane, a krótki opis sekwencji badań (s. 92) sugeruje następstwo dwóch etapów.

Części merytorycznej pracy towarzyszy umieszczony na końcu wykaz literatury (aż 28 stron), spisy tabel, rysunków i wykresów, wykaz podstawowych terminów, załączniki (formularz ankiety, lista wskaźników monitorowanych i niemonitorowanych w analizowanych miastach, wykresy Perkala dla miast, płyta CD i tłumaczenia treści rysunków na język polski).

3. Ocena stopnia rozwiązania oryginalnego problemu naukowego, osiągnięcia celów i weryfikacji hipotez pracy

Problem badawczy upatruję w luce dotyczącej metody wspomagającej proces podejmowania decyzji zarządczych zasadzającej się na jakości życia i jakości zarządzania publicznego. To czego brakuje w rozprawie to przeprowadzenie diagnozy na podstawie literatury przedmiotu, ponieważ podobne rozwiązania oferuje np. strategiczny trójkąt wartości publicznej i wskazane przez Autorkę metody oceny jakości życia. Doktorantka we wstępie pracy wspomina o dążeniu do zidentyfikowania innowacyjnych metod zarządzania publicznego poprawiających jakość życia i zarządzanie (s. 8), ale taka lista nie jest w pracy określona i wskazana w rekomendowanych działaniach. W rezultacie problem badawczy wynikający z przesłanki o potencjalnym podejmowaniu nieoptymalnych decyzji na skutek braku danych nie jest pochodną badań wśród wybranej grupy podmiotów badania. Pomimo tych uwag do uzasadnienia i konfrontując z finalnym rezultatem pracy, stwierdzam, że mgr Maja Fojud zaproponowała oryginalne rozwiązanie problemu, które opisała w rozdziale 4.

Sformułowane pytania badawcze (s. 14-15) dotyczą cech pomiaru, które w istocie nie są wyartykułowane w treści rozprawy. Odnoszę to do zwrotów „precyzyjnie”, „efektywnie”, „najbardziej adekwatne”, „gwarantujących rzetelność”, „decydujące znaczenie” itd. W rezultacie odpowiedzi na nie są nie wprost (zob. tabela 21). Przykładowo pytanie pierwsze dotyczy sposobu precyzyjnego pomiaru obiektywnej jakości życia w miastach gwarantujących rzetelność wyników. Odpowiedź na to pytanie powinna zatem dotyczyć poziomu precyzji i poziomu rzetelności. Tymczasem odpowiedź zaproponowana w tabeli 21, 37120 s. 167 brzmi: „Obiektywną jakość życia można precyzyjnie ocenić wykorzystując Wskaźniki Normy ISO.

Wartość wskaźnika Perkala dla analizowanych miast mieści się w zakresie od -0,09 do 0,74 (skala od -3 do 3)". W odpowiedzi tej nie wskazano, o jaką normę chodzi (zapewne o nr ISO 37120, o której mowa w rozdziałach teoretycznych), i nie wynika z niej, czy taki pomiar jest precyzyjny a poziom rzetelny. Odpowiedź bardziej pasuje do pytania o wskaźniki pomiaru jakości życia, bez odniesienia do precyzji czy rzetelności. Uzupełniając do tego wyjaśnienia, Doktorantka odniosła się do odpowiedzi na pytania w podsumowaniu. Dla pierwszego pytania dodaje, że wskaźniki dotyczą tylko obiektywnej jakości życia (s. 201). Jeśli tak, to podobne pytania powinny być zadane dla pozostałych wymiarów ujętych w autorskiej koncepcji trójkąta jakości życia.

Drugie pytanie dotyczy wskazania grupy wskaźników mającej decydujące znaczenie dla obiektywnej jakości życia, określające najbardziej korzystne i najmniej korzystne obszary. Odpowiedź jednak dotyczy opisu wartości wskaźników, które są różne dla poszczególnych miast. Brakuje wprost odniesienia się do wag wskaźników (taką możliwością dałby ranking grup wskaźników przez respondentów danego miasta (w poszczególnych miastach priorytety mogą być różne, podobnie jak inne priorytety mogą mieć różne grupy mieszkańców)). Wynik oceny wskaźników jakości życia nie można nazwać najbardziej korzystnymi bądź niekorzystnymi. Wyjaśnienia Autorki bardziej pasują do pytania o najniżej i najwyżej oceniane grupy wskaźników, a nie czy są decydujące czy korzystne. Jednak wyniki te świadczą o przydatności odrębnego zastosowania tylko tego badania dla podjęcia decyzji i wskazania kierunku interwencji przez zarządzających miastami.

Podobne uwagi dotyczące rozbieżności interpretacyjnej pytań i odpowiedzi niebędących bezpośrednią odpowiedzią powodują, że ten element badań charakteryzuje się niższą spójnością wewnętrzną.

Dokonując oceny stopnia osiągnięcia celów stwierdzam, że zostały zakomunikowane we wprowadzeniu do rozprawy, ale nie zostały zaraportowane w podobny sposób jak przy pytaniach badawczych w podsumowaniu.

Za cel główny przyjęto opracowanie metody wspomagającej proces podejmowania decyzji zarządczych opartych na jakości życia i zarządzania publicznego. Po zapoznaniu się z rozprawą, stwierdzam, że cel główny osiągnięto.

Za pierwszy cel cząstkowy przyjęto uzupełnienie stanu wiedzy, ale nie wiadomo o co, ani w którym obszarze. Drugim celem była adaptacja metody badania wskaźników jakości życia ISO 37210 (miejscami błędnie Autorka utożsamia numer normy z rokiem jej wydania i przywołuje nazwę organizacji wydającej, a nie jej nazwę: Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia). W tym celu Autorka deklaruje dopasowanie do kontekstu lokalnego i tłumaczenie własne. To czego nie wyjaśniono to interpretacja wskaźników tej normy dotyczącej wskaźników usług miejskich i jakości życia jako odpowiadających tylko jakości życia. Nie jest też wyjaśnione czemu oficjalne tłumaczenie normy przez Polski Komitet Normalizacyjny nie jest odpowiednie i konieczne było nowe tłumaczenie. Przy tym zabiegu nie jest też wyjaśnione dlaczego trzeba dokonać lokalizacji wskaźników, ponieważ w swym zapisie mają charakter uniwersalny. W rezultacie oceniam ten cel osiągnięty, ale przyjęte rozstrzygnięcia metodologiczne uważam za nie w pełni uzasadnione.

Trzeci cel cząstkowy ma podobny charakter, ale bazuje na metodzie badania jakości życia autorstwa OECD dotyczącego subiektywnego poczucia dobrostanu (*subjective well-being*). Stąd też pojawia się pytanie dotyczące rozróżnienia jakości życia, dobrobytu i dobrostanu. Cel osiągnięto. Czwarty cel cząstkowy dotyczył adaptacji kwestionariusza badania jakości zarządzania publicznego. Sposób realizacji podobny do wcześniejszych dwóch.

Cel piąty dotyczy identyfikacji „istotnych wzorców i zależności, które posłużą jako fundament dla planowania strategicznego i efektywnego zarządzania w kontekście miast inteligentnych”. Ten cel nie wynika z przyjętych założeń, ponieważ kontekst miast inteligentnych wymaga odpowiednio uzasadnienia w odniesieniu do miast średnich. Niezależnie od tego w pracy wzorce i zależności nie są podane.

Cel szósty ma charakter teoretyczny i nawiązuje do pierwszego (uzupełnienie wiedzy). Dotyczy on relacji między ryzykiem wykluczenia a normatywnymi parametrami jakości życia.

Cel ostatni dotyczył wskazania kluczowych obszarów zarządzania publicznego, które wymagają poprawy. Ten cel osiągnięto na podstawie przeprowadzonych analiz w odniesieniu do wybranych miast.

W pracy sformułowano jedną hipotezę: „stosowane metody zarządzania publicznego nieskutecznie adresują problemy jakości życia w zagrożonych wykluczeniem miastach średnich, co akcentuje potrzebę opracowania nowych, holistycznych metod wspierających proces podejmowania decyzji zarządczych” (s. 11). Tak zapisana hipoteza ma bardziej charakter założenia badawczego. W pierwszej kolejności uwagę zwraca założenie o braku skuteczności metod zarządzania publicznego, ale one nie były przedmiotem badania. Nie jest też jasne co oznacza „skuteczność adresowania problemów”. W pracy nie identyfikowano problemów jakości życia (chyba że przez nie należy rozumieć niskie wartości dla wskaźników). Wyszukiwanie na tej podstawie potrzeby opracowania nowych metod nie jest podyktowane obecnym stanem wiedzy, ponieważ pierwsza część założenia nie jest zweryfikowana. Przedstawiony zapis stanowi bardziej przesłankę realizacji tematu („potrzeba opracowania nowych, holistycznych metod”). Nie jest też jasne jak należy rozumieć stosowany przez Autorkę przymiotnik „holistyczny” wobec istniejących rozwiązań metodycznych. Przykładowo popularna w latach 90. Strategiczna Karta Wyników była traktowana właśnie jako taka propozycja. W związku z powyższym hipoteza nie jest poprawnie sformułowana, ponieważ nie można jej zweryfikować, a jej zależności w niej zawarte nie były przedmiotem badania.

Podsumowując tę część rozprawy, stwierdzam, że założenia metodologiczne badania stanowią dobrą podstawę dla zaprojektowania badania, pytania główne i cele porządkują zadania badawcze. Nieścisłości językowe powodują częściowy brak zgodności założeń z wynikami badania. Proponowane rozwiązanie – metoda wspomagająca podejmowanie decyzji – odpowiada zidentyfikowanemu problemowi badawczemu i ma cechy oryginalności.

4. Ocena podejścia badawczego

Szczegółowy opis procedury badawczej zawarty jest w rozdziale 3, który zaczyna analiza ryzyka realizacji badania (punkt 3.1). Jest to dodatkowy element opisu badań, z którego nie wynika czy któreś z ryzyk wystąpiło.

Projekt badania charakteryzują dwa etapy. Pierwszy dotyczy analizy obiektywnej jakości życia, drugi – subiektywnej jakości życia i jakości zarządzania publicznego. Nie jest jasne dlaczego zdecydowano się na taką sekwencję badania. Badanie tego typu należy do grupy metod mieszanych, które posługując się schematem przyjętym dla jej opisu określa: quan→quan, bez ustalenia dominacji danego etapu.

Do każdego z etapów przypisano 4 pytania badawcze. Pozostałe 5 pytań przypisano do integracji wyników z obydwu etapów, co można potraktować jako trzeci etap.

Podmiot badania tworzą 12 miast ze zbioru składającego się ze 122 miast zidentyfikowanych w raporcie PAN z 2016 r. (a zatem prawie dekadę temu). Przywołane źródło (Śleszyński 2016) ma inny tytuł niż podany w bibliografii, a dodatkowo w 2019 r. ukazała się aktualizacja raportu z 2016 r.¹, którą Autorka ma wykazie, ale nie odwołuje się do niej.

Miasta podzielono na cztery grupy na podstawie dwóch kryteriów: sytuacja społeczno-gospodarcza (korzystna-niekorzystna), utrata funkcji (słaba-silna). Nie wyjaśniono kryteriów doboru celowego w obrębie grup. W prezentacji wyników podział ten występuje, ale brakuje wniosków pozwalające na dopasowanie wyników i rekomendacji dla czterech grup.

Przy opisie próby badawczej ogólnie napisano, że „wybrane miasta stanowią reprezentatywny przekrój miejsc”, ale nie wyjaśniono pod jakim względem. Na stronie 93 podaje się uszczegółowienie wykluczenia, o którym mowa w pierwszym zdaniu streszczenia i w pierwszym akapicie wstępu. Chodzi o wykluczenie społeczne. W mojej ocenie jest to ważna charakterystyka, która powinna determinować dobór wskaźników odnoszących się do tego obszaru funkcjonowania społeczeństwa. Jednakże słowo wykluczenie w cytowanym raporcie występuje jeden raz, a utratę funkcji Autor rozumie się jako „spadek pozycji względem innych miast i całego kraju”². Bardziej to kierunkuje badania na analizę porównawczą (benchmarkingową). Tłumaczyłoby to dlaczego większość wyników w rozdziale 3 jest zagregowana i miasta są porównywane ze sobą. Nie jest wyjaśnione dlaczego – jakie znaczenie dla podejmowania decyzji ma taka analiza porównawcza. Z kontekstu rozprawy wynika, że na podstawie samooceny, wykorzystując autorską metodę wskaźnikową, można dokonać diagnozy na potrzeby zarządzania miastem.

W schemacie prowadzenia badań brakuje wyróżnienia etapu związanego z budową modelu teoretycznego, który jest podzielony między etapami. Tymczasem efekt badań w postaci „Holistycznego Trójkąta Jakości” nie jest na początku określony, co powoduje, że nie był on podstawą do projektowania badań, czyli wyróżnienia trzech głównych obszarów. Błędnie w opisie badań określono etap 2 jako badanie jakościowe.

Jako cel zastosowania metody badania obiektywnej jakości życia podano „identyfikację zależności i wyłonienie trendów, które można było zaobserwować przez cały 13-letni okres analizy” (s. 94). Cel w takim brzmieniu nie wynika z przyjętych pytań badawczych ani celów. Do analiz wykorzystano dane statystyczne. Błędnie źródła danych określono jako narzędzia badawcze (np. 96 s.). Jako zmienne wykorzystano wskaźniki normy ISO 37210. Warto by było dla celów sprawozdawczych dokonać opisu baz danych, z których skorzystano dla poszczególnych wskaźników.

¹ <https://funduszeue.lodzkie.pl/sites/default/files/2023/436-nabor-FELD-08.07/zal10.pdf>

² Śleszyński, 2017, s. 569. <https://rcin.org.pl/dlibra/publication/83754/edition/64381/content>

Uwagę zwraca grupa wskaźników „zarządzanie publiczne” (s. 251). Trudno te 3 wskaźniki uznać za dobrze oddające nazwę przez pryzmat teoretycznych rozważań czym jest zarządzanie publiczne. Wskaźniki te dotyczą bardziej aktywności i partycypacji obywatelskiej.

Prezentacja danych poprawna, ich opis odpowiedni do otrzymanych wyników, choć wnioski końcowe dotyczące „uzyskania odpowiednich danych do konstruowania pierwszego komponentu Holistycznego Trójkąta Jakości” (s. 114), nie są poparte analizą wskazującą, które z tych wskaźników są w szczególności istotne, które mniej dla ustalenia syntetycznego wskaźnika Perkala. Jako rezultat etapu badania wskazuje się „przedstawienie, w formie jednej liczby, obiektywnej oceny jakości życia” (s.115). Nie jest jasne w jaki sposób agregacja w formie jednego wskaźnika lepiej niż oddzielna ocena w wyróżnionych 15 obszarów jest bardziej przydatna dla podejmowania decyzji przy zarządzaniu miastem.

Drugi etap badania to ocena subiektywnej jakości życia, które niepoprawnie określono mianem badań jakościowych. Wielkość próby badawczej ustalono dla całej populacji badanych miast, a nie dla każdego z nich. W opisie dystrybucji ankiety wspomina się o różnego rodzajach podmiotach, jednak w danych metryczkowych nie ujęto tego. Prezentacja wyników badań polegała na zestawieniu tabelarycznym i wykresach wartości odpowiedzi z podziałem na miasta. Nie podano uzasadnienia dlaczego formularz OECD dla tych wyników umożliwia – jak to określa Autorka – globalne porównania i dostarcza narzędzia (jakie?) do analizy lokalnych kontekstów i specyfiki mieszkańców różnych regionów (s. 134), skoro kontekst regionalny nie występował w danych metryczkowych.

W ramach tego etapu badania wyróżniono ocenę jakości zarządzania publicznego. Do tego wykorzystano europejski wskaźnik jakości rządzenia (European Quality of Government Index), który zaprojektowano z myślą o zbieraniu danych z poziomu NUTS-2. Autorka pisze, że pytania były „starannie dobrane, by uwypuklić najistotniejsze aspekty zarządzania” (s. 135). Z opisu tej części badania wynika, że pytania były włączone do narzędzia wykorzystanego do oceny subiektywnej jakości życia. Do walidacji tego narzędzia wykorzystano test alfa Cronbacha. Pytań nie zmodyfikowano. Otrzymany wskaźnik, na który składa się jakość, bezstronność i korupcja, podobnie jak wcześniej przedstawiono w przekroju całej próby.

To co odróżnia analizę dla drugiego badania to brak podziału odpowiedzi na wyróżnione grupy miast pod względem utraty funkcji społeczno-gospodarczych.

Kolejny etap to „analiza trójkomponentowa badanych miast” (pkt 3.6.) Zawarto w nim wyniki zbiorcze dla trzech wcześniejszych wymiarów, których zmienne opisano badając korelację (tabela 20). Brakuje w pracy dokładnego wyjaśnienia znaczenia otrzymanych wyników. Przykładowo czy brak istotnej statystycznie korelacji wyklucza zmienną z przyszłych analiz.

Dalszy opis w punkcie 3.6 dotyczy źródeł danych, choć nie wynika to z przyjętych założeń – dlaczego jest to w tej części rozprawy, a nie w opisie źródeł danych w etapie pierwszym.

Prezentacja wyników badania nie kończy się wnioskami dla konstrukcji metody wspomagającej proces podejmowania decyzji zarządczych w miastach średnich w Polsce a deklaracją, że trzy ww. wymiary „mogą stanowić wartościowe narzędzie do zintegrowanej analizy różnorodnych obszarów tematycznych” (s. 166). Jednocześnie przyjęty język opisu dopuszczający taką możliwość, osłabia przekonanie, iż istotnie jest to możliwe (zob. ostatnie zdanie s. 166).

5. Ocena metoryczna pracy

Rozdział 1 ma charakter teoretyczno-definityjny. Wyjaśnia się w nim podstawowe terminy dotyczące zarządzania publicznego w ujęciu historyczno-klasyfikacyjnym, wskazując także na poziom miasta. Nie jest jasne po co dokonano przeglądu trendów, które nie tworzą spójnego rozwoju podejść, niewykorzystywanego w dalszych częściach pracy.

W punkcie pojawia się kluczowe dla jednego z elementów analiz słowo: jakość zarządzania publicznego. To w tym miejscu następuje zamienne traktowanie słów *management* i *governance*, które później reprezentują 3 zmienne. W rezultacie pojawia się pytanie dotyczące przydatności tych rozważań dla budowy metody wspomagającej decyzje zarządcze.

Rozdział 2 poświęcono omówieniu jakości życia i dobrostanu. Jest to analiza narzędzi wykorzystywanych w ocenie jakości życia, w tym głównej dla badania normy ISO 37120. Prezentacja tych narzędzi poprawna, choć brakuje w rozdziale rezultatu jakim jest wybór tej konkretnej normy jako podstawy badania. Brakuje także odniesienia do wskazanej powyżej odmiennej interpretacji „zarządzanie publiczne” w rozdziale 1 w przyjętej dekompozycji w zbiorze kryteriów normy ISO 37120.

Całość części teoretycznej daje wystarczające podstawy pod zaprojektowane badania własnego, choć mocniejsze powiązanie wyników z przeglądem literatury względem wybranych narzędzi pomocniczych powinno być określone.

Rozdział 3 zawiera opis metody badawczej wraz z wynikami i już powyżej do jego treści się odniosłem.

Rozdział 4 jest kluczowy dla rozprawy, ponieważ zawiera opis autorskiej metody wspomagającej proces podejmowania decyzji zarządczych w miastach średnich w Polsce. Metodę tę Autorka nazwała „Holistyczny Trójkąt Jakości”, choć w mojej ocenie nazwa ta nie pasuje, ponieważ już sama decyzja o wyborze 3 wymiarów powoduje, że nie może to być holistyczne ujęcie. Nazwa też nie komunikuje o jaką jakość chodzi. Wykorzystywane w opisie metody inne koncepcje, jak koło sukcesu zarządzania wspólnotą, powodują, że proponowane rozwiązanie jest pochodną bardziej przeglądu literatury niż otrzymanych wyników opisanych we wcześniejszym rozdziale. Przedstawiony schemat interwencji (rys. 10) częściowo nawiązuje do przeprowadzonego badania własnego, ale wnioski z realizacji badania nie są ujęte w formie rekomendacji dla replikacji. Procedura przedstawiona na stronach 175-176 wywołuje pytanie o ograniczenia badań własnych i powiązanie z określonymi wcześniej ryzykami.

W metodzie proponuje się sposób interpretacji skali (s. 177), ale brakuje takiej oceny dla badanych miast i sformułowania dla nich zaleceń. Jednak proponowane zalecenia są dyskusyjne. Przykładowo samo „natychmiastowe zwołanie komitetu kryzysowego” nie przyczyni się do poprawy sytuacji. Dodatkowo rekomenduje się przeprowadzenie dalszych analiz celem zrozumienia potrzeb mieszkańców, choć w samej metodzie zawarto badanie ankietowe. Pozostaje pytanie jak te badania odpowiadają wcześniej zrealizowanym.

Dalej Autorka pisze o możliwości adaptacji metody nie tylko do średnich miast. Nie jest wyjaśniona czym się metoda różni w doborze wskaźników względem średnich miast zagrożonych utratą funkcji społeczno-gospodarczych a innymi, ponieważ wykorzystano wskaźniki uniwersalne. Stąd pojawia się pytanie, które obszary (kryteria oceny) są charakterystyczne dla miast tej wielkości.

W mojej opinii nie jest zasadne porównywanie autorskiej metody do poziomów gotowości technologicznej ze względu na odmienne podmioty badania, co ma miejsce na stronach 182-183.

Za ciekawe rozwiązanie należy ocenić odwołania do trendów (s. 186), ale nie są one omówione w części teoretycznej. Wspomnienie o srebrnym tsunami i innych wyzwaniach lepiej charakteryzowałoby specyfikę funkcjonowania miast średniej wielkości. Choć znów – jeśli są znane wyniki obliczeń dla poszczególnych miast – to można było się pokusić o testowe zastosowanie tych wag dla badanych jednostek.

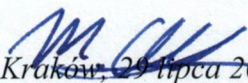
Pomimo tych uwag, stwierdzam, że całokształt propozycji metodycznej jest dobrze uzasadniony, wybór narzędzi pomocniczych i ich adaptacja wynikająca z dostępu do danych zrozumiała, i pomimo wątpliwości zgłoszonych względem terminologii i definicji kluczowych obszarów, nie umniejszają rolę szczegółowych obliczeń i wniosków z nich wynikających dla decydentów miejskich. W rezultacie to świadczy o rozwiązaniu zidentyfikowanego problemu badawczego o czym świadczą otrzymane wyniki.

6. Ocena formalna pracy

Praca jest poprawnie przygotowana pod względem edytorskim. Język poprawny, miejscami występują nieścisłości terminologiczne związane z problemami tłumaczeniami i interpretacji w dyskursie akademickim w Polsce. Sporadycznie w tekście znajdują się błędy literowe.

7. Konkluzja

Uwzględniając powyższe częściowe oceny, stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska pt. „Metoda wspomagająca proces podejmowania decyzji zarządczych w miastach średnich w Polsce” przygotowana przez mgr Maję Fojud przedstawia oryginalne rozwiązanie problemu naukowego jakim jest opracowanie autorskiej metody wspomagającej proces podejmowania decyzji zarządczych w miastach średnich w Polsce, potwierdza umiejętność samodzielnego przeprowadzania badań o czym świadczy plan badania i realizacja badań ilościowych i przeprowadzone analizy statystyczne, a także świadczy o posiadaniu odpowiedniej wiedzy teoretycznej z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości, w szczególności dotyczące problemów zarządzania w miastach, spełniając tym samym wymogi określone w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2017 poz.1789) i uzasadnia wystąpienie z wnioskiem do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Poznańskiej o dopuszczenie do dalszych etapów postępowania.


Kraków, 29 lipca 2024 r.